

***Декоративно-оформлювальне
мистецтво, його різновиди.
Відомості з історії шрифту,
класифікація шрифтів***

1. Різновиди шрифтових оформлювальних робіт.
2. Матеріали, інструменти для оформлювальних робіт.
3. Основи креслення літерних знаків.
4. Короткий огляд історії розвитку шрифту. Основні терміни і поняття.
5. Класифікація шрифтів.
6. Метод художньо-графічного аналізу рукописних шрифтів.

Різновиди шрифтових оформлювальних робіт

Оформлювальне мистецтво — галузь декоративного мистецтва, що синтезує зображувальні засоби архітектури, образотворчого та декоративно-ужиткового мистецтва, театру, кіно, телебачення, плаката, колажу, фотографії, транспаранта, декоративного озеленення, світлотехніки для оформлення вулиць, майданів, виробничих територій, різних експозицій, продуктових і промислових товарів, предметів побуту, стендів, вітрин, різних форм реклами тощо.

Стріт арт Наталії Рак (Natalia Rak), Польща

Матеріали, інструменти для оформлювальних робіт

- Плакатні пера (плоскі, типу “редіс”).
- Плоскі пензлі, скляні трубочки.
- Лінійка, олівець для виконання розмітки.
- Гуаш, туш, акварель, клей ПВА.
- Для вирізання трафарету: канцелярський ніж, металева лінійка.

Основи креслення літерних знаків

- **Шрифт** (нім. Schrift ← schreiben — писати) — графічний малюнок написання букв і знаків, що становлять єдину стилістичну й композиційну систему, набір символів певного розміру й малюнка.

Однією з найважливіших рис графічної культури українського народу належить церковниця — пластичному мистецтву каліграфії, розквіт якого відбувся за часом із розквітом барокового стилю, що найповніше виражає естетичні принципи та ідеали того часу. Це як характерну рису цієї історичної періоду відомий спеціаліст у галузі українського бароко Т. Лобчин: «Лісиа майже збігають лінійної драматичності доробки між старшинськими урештованими написами з добрих італійських часів, однією за гетьманування Івана Мазепи. Твори архітектури, малярства, монументально-декоративного мистецтва, книжкової графіки, золотарства належать до найкращих досягнень українського творчого мистецького генію. В цих творіях радість перемог, блискі мюзані ідеалів, вони й закарбували в історію мистецтва. Але цілі поєднуються їхня стилістична єдність і чарівність, що визначили подальший розвиток мистецтва українського барокко аж до кінця XVIII ст.»

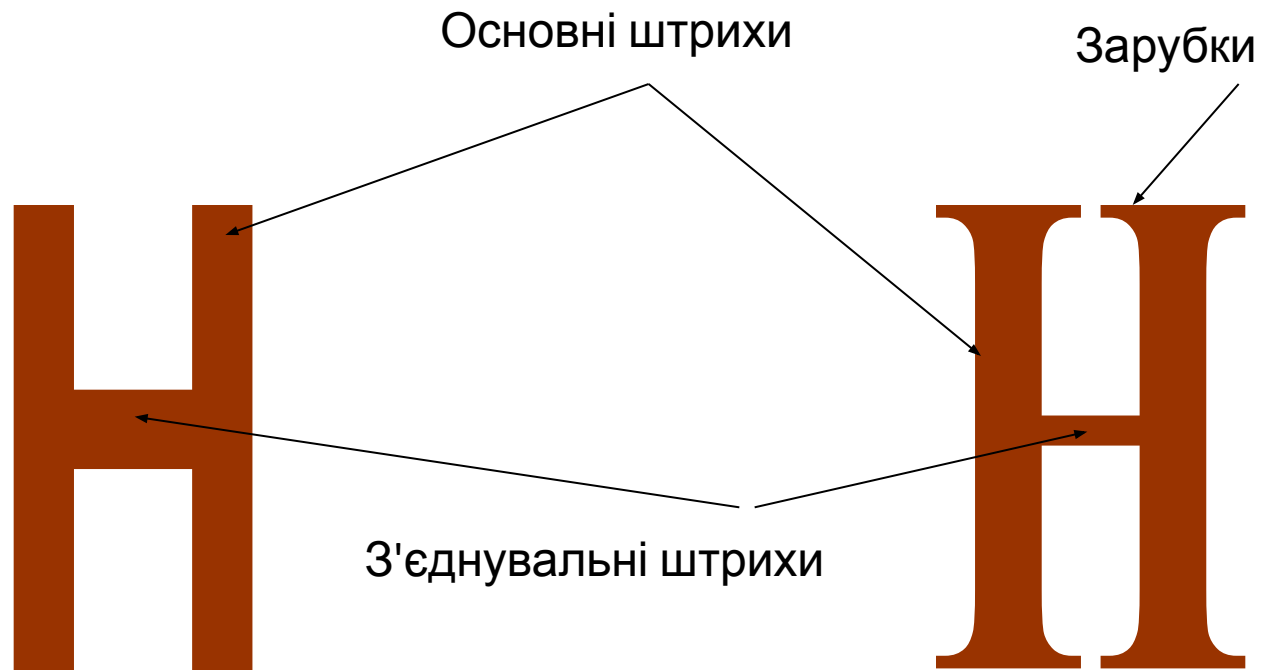
Далі буде

Шрифт – написання, накреслення літер алфавіту, цифр за певними правилами

Елементи будови літери

- Літера складається із штрихів.
- Розрізняють основні, з'єднувальні та допоміжні стрічки (зарубки)

Шрифти характеризуються:

- **нахилом**: прямий, похилий, курсив;
- **насиченістю**: контурний, світлий , напівжирний , жирний;
- шириною: надвузький, вузький , нормальний , широкий , надширокий;
- **ілюмінацією**: оконтурений, відтінений, штриховий, орнаментований, негативний, кольоровий;
- **розміром**

АБВГДЕЖЗИКЛМНОПРСТУ
абвгдежзийклмнопрстуфхцчшщъыь
АБВГДЕЖЗИЙКЛМНОПРСТУ
АБВГДЕЖЗИЙКЛМНОПРСТУ

Стильові особливості найбільш використаних шрифтів

- Гротеск

А Б В Г Д Е Ж
З И Л М Н О П
Р С Т У Ф Х Ц
Ч Ы Э Ю Я

ПЛАКАТ

www.davno.ru

123456780

- Египетський

АБВГДЕЖЗ

- Стрічкова антиква

А Б В Г Д

Е Ж З Й К Л

М Н О П Р С

Т У Ф Х Ц Ч

Ш Щ Ъ Ы Ь

Э Ю Я

- Італійський

А В С а б с d

- Нова

ШРИФТ „Антиква”

А Б В Д Е З И
К Л М О Р Ф
С Т У Х Ч Э 1
Я 2 3 4 5 6 7

- Трафаретный

- Декоративний

- Брусковий (рубленим, гротеск) шрифт у якого всі елементи літер однакові.
- Антиква – основні штрихи відрізняються від з'єднувальних за товщиною (контрастність 2:1, 3:1).
- Курсив – будується на принципі рукописного шрифту.
- Декоративний – різновиди, виконані за допомогою вільного малюнка.

АБВГДУЖЗИ
 ЇКЛЬОПРС
 ТУГФХЦЧШЩ
 ЇКЛЬОПРС
 АБВГДУЖЗИ
 Вітаємо!

Шрифты

Алексианда

Морко

Безумие

Граффіті

Різновиди шрифтів в поліграфії

- **Гарнітура** – група шрифтів різних видів, що мають однакове накреслення, єдиний стиль і оформлення.

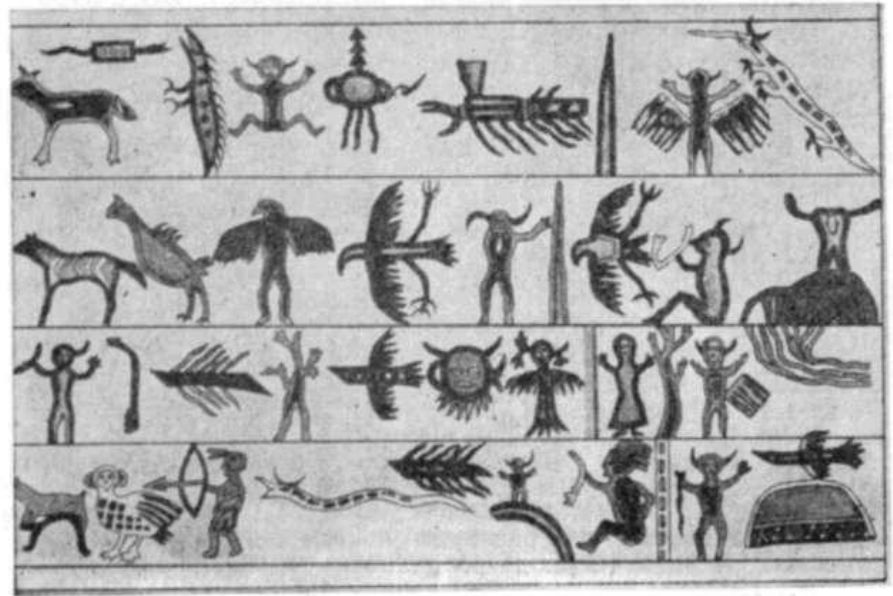
Microsoft®

Короткий огляд історії розвитку шрифту. Основні терміни і поняття.

З історії світової писемності відомі чотири види письма:

- піктографічне
- ідеографічне
- складовий
- буквено-звукове

Зразок піктографічного письма індіанців Америки.

- **Піктографія** - найдавніший вид писемності, який зберігся у деяких народів світу й донині, даний різновид письма не є фонетичним, тобто не передає звучання слів, він є набором зображень предметів, подій або яких-небудь дій.

Схематичне зображення чоловіка і жінки (печери Іспанії і Південної Франції).

Ідеографічне письмо

В Китаї і в Єгипті на зміну піктографічному письму прийшло ідеографічне, тобто письмо за допомогою ідеограм, а не літер. Одним письмовим знаком позначалося ціле слово. Це вже була система графічних форм, оскільки послідовність знаків відповідала порядку слів у мові. Предмети зображувалися або символічними знаками (сонце, місяць), або графічними зображеннями: птах, звір тощо.

ДРЕВНЕ-ШУМЕРСКИЕ	ДРЕВНЕ-ЕГИПЕТСКИЕ	КИТАЙСКИЕ
Глаз	Видеть	Глаз
Лес	Вода	Вода
Горы	Города	Гора
Факел	Огонь	Огонь
Человек	Мужчины	Человек
	Женщины	Женщина

Складове письмо

- Пізніше з'явилося складове письмо, в якому знаками позначалися склади. Складове письмо було громіздким, тому що в ньому змішувалися словесні і складові знаки (клинопис і єгипетські ієрогліфи). Види цього письма існували багато століть у народів Стародавнього Сходу і в країнах Східної Азії — Японії, Китаї, Кореї.

Слово **ієрогліф** походить від давньогрецького ієроγυφικά γράμματα (ієрогліфіка граммата) – священиковирізьблені письмена. Єгиптяни називали свою писемність "письмо слова бога".

Буквено-звукове письмо

- Буквено-звукове письмо з'явилося в другому тисячолітті до н. е... У ньому знаки означали окремі звуки (фонеми). Причому знаки залежно від вимови могли по-різному передавати звукові особливості мови.
- В буквено-звуковому письмі за допомогою графічних знаків можна було передавати людську мову.

- Буквено-звукова система стала основою для писемності багатьох народів світу, мовна специфіка яких знайшла відображення і в фонографічному складі їх алфавітів. Кожна мова стабілізувався на певній кількості знаків, що складають алфавіт. Перших алфавітів дійшло до нашого часу небагато.
- В залежності від специфіки мови в алфавітах різних народів вийшло різну кількість букв, наприклад: у сучасному італійському — 21, в російській — 33, в чеському — 39, у вірменському — 39.
- Кожен алфавіт (шрифт) являє собою систему графем і має свої закономірності в побудові та

А Б В Г Д Е З
 Ж И К Л М Н
 О П Р С Т У Ф Ч
 Ш Х Ц Ъ Ы Ю Я

ДІАКОН ІВАН ДЕДОРОВ ДА
 ПЕТР ТИМОФЬЄВ МСТИСЛА
 ВЕЦ И ПЕРВЬЕ НАЧАШ А ПЕЧА
 ТАТИ СІА СІТЪІА КНИГИ

1564

- Першим алфавітом в Європі був буквено-звуковий алфавіт, який з'явився близько XI століття до н. е. Він був створений фінікійцями і став прообразом багатьох алфавітів світу.
- Від фінікійців алфавітне письмо перейшло до греків (VII — VIII ст. До н. е...).
- Структура **графем** історично пов'язана з ієрогліфічними зображеннями, що підтверджується також вихідними найменуваннями деяких літер грецького алфавіту.

𐤀	'aleph	[ʔ]	𐤁	lamedh	[l]
𐤂	beth	[b]	𐤃	mem	[m]
𐤄	gimmel	[g]	𐤅	nun	[n]
𐤆	daleth	[d]	𐤇	samekh	[s]
𐤈	he	[h]	𐤉	'ayin	[ʕ]
𐤊	waw	[w]	𐤋	pe	[p]
𐤌	zayin	[z]	𐤍	tsade	[ʒ]
𐤎	heth	[ħ]	𐤏	qoph	[q]
𐤐	teth	[t]	𐤑	reš	[r]
𐤒	yodh	[y]	𐤓	šin	[ʃ]
𐤔	kaph	[k]	𐤕	taw	[t]

З часом графічні знаки удосконалювалися, на зміну одним приходили інші, більш прості за формою, які передавали нове значення.

А Б В Г Д Е
Ж З И К Л М
Н О П Р С

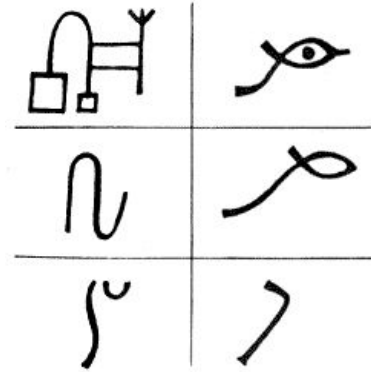
- Шумерское письмо
- Египетское письмо
- Греческое письмо

ΕΓΙΣΤΟΛΑΣΥΓΡΑΓΗΞΑΡΧΟΥΕΝΑΣΥΓΓΕΡΜΕΝΙΑΙΟΤ
 ΚΑΙΤΑΞΕΡΙΤΟΚΑΡΙΟΝΧΩΡΑΣΟΥΘΕΙΞΑΜΦΕΞΒΑΤΕΙ
 ΤΟΝΡΟΔΙΩΝΕΓΚΛΑΟΥΝΤΑΣΟΤΙΧΩΡΑΣΤΕΓΛΗ

*in fono r d u m i p v l u
 'chilaminu yhanp
 Krbhadamowumsi
 naxvidotyrut lypk*

IC PLENARIAM SU
 IRITATEM: SUSCP
 MSIGESTIS MUN

alle tase mit von
 yme welche iar
 je zuhaldu vug

Приклади шрифтів

ИЖИЦА

КУРЬЕР

АРИЭЛЬ

DESSA

ТАЙМС

Города письмо План Машина

Метод художньо-графічного аналізу рукописних шрифтів

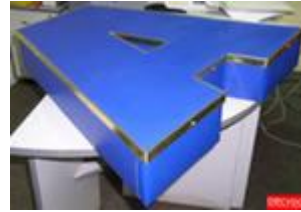
Містити в собі :

- 1) аналіз графіки букв і графічних особливостей письма (співвідношення штрихів, наявність і форма зарубок, відмінності по накресленню, пропорції міжбуквений пробіл, відстань між строк, композиція на аркуші);
- 2) визначення кута напису (положення знаряддя письма до строки);
- 3) визначення дукту (послідовності й направлення накреслення елементів букв: основних і додаткових штрихів);
- 4) знаряддя письма (різні пір'я, їх заточування. пензлі).

Буква

Буква - образ

Шрифтова композиція

